

Ólavssøkan.

Í ár hevdí Ólavssøkan reiðiliga nógv at bjóða fólki: Kappróður, fótþolts- og handþoltsleikir, svimjing, skjóting, sjónleik, kabarett, ymsar framsýningar (framsýningin á Föroya Fólkaháskúla er umtalað aðrastaðni í blaðnum), dans alla náttina, — og ikki at gloyma basar, — og ein hóp av kristilígum fundum.

Kappróðurin.

Ólavssøkuafnan kl. 5 byrjaði kappróðurin.

Fyrst róðu kvinnubátarnir: ein úr Vestmanna og ein úr Havn. Vestmannabáturin vann.

So róðu 3 fyramannafor, mannað við dreingjum. Av hesum var Havnarbáturin fyrstur á mál; næstur honum var Vágsbáturin, og síðstur Argjabáturin.

Kalbaksmenn róðu móti Havnarmonnunum. Kalbaksmenn vunu ein so avgjordan sigur, at neyvan hava tveir bátar verið so ójavnir í kappróðri á Havnarvági fyrr.

Tvey áttamannafor (Vágbingar og Havnarmenn) róðu so. Tey vóru reiðiliga jøvni; men Vágbingar vóru heldur fyrri á mál.

Tvey tiggjumannafor við manning úr Havn róðu síðani. Hin sonevndi nótabáturin, ið vann í fjór og í fyrraárið var annar, og hin var kentur innan av Heiðunum. Hesin seinni vann; men munurin teirra millum var lítill.

Síðst róði hin tiltikni Vestmannabáturin móti Tvorámonnum. Báturin hjá Gregorius Hansen, ið annars hevur róð móti Vestmannabátinum á hvørjum ári, var ikki við í ár. Tvorámen vunu sigur av Vestmenningum; men ikki vóru Vestmenningar meir enn 4 sek. seinni á máli enn teir.

Fótþoltsleikirnir.

Kl. 8 Ólavssøkuafnan byrjaði fótþoltsleikurin millum teir yngstu spælarnar — 2. hold — úr T. B. og H. B. Hesir ungu dreingirnir spældu reiðiliga væl, og óvæð er tað, at nógvir av teimum verða heilt góðir spælarnar. Havnardreingir vunu við 2. málum móti 0. (Í samanburði við hetta kunnu vit nevna, at úrslitið var at kalla óvæð, tá hesir dreingir royndu seg suðuri á Tvoroyri 15. juli: 3—1).

Sjálvan Ólavssøkuafnan kl. 3 byrjaði fótþoltsleikurin millum teir eldru spælarnar — 1. hold — av Tvoroyri og úr Havn. Og sum vant, tá hesir báðir »rivalarnir» royna seg í boltleiki, var nógv fólki komið niðan í Gundadal at líta á. Men leikurin var heldur deydilgur, og fyrsti hálvleikur fór, uttan at tað eydnaðist at gera nakað mál. Tá 20 minuttir vóru lindi av øðrum hálvleiki, gjørdur Havnarmenn mál, — vit freistast til at siga eitt lítt mál. Hetta setti meira ferð á menninar, og nú vaks spenningurin eisini millum áskoðararnar. Tó, tað eydnaðist hvørgum partinum at fáa mál, og leikurin endaði soleiðis við siguri fyri Havnarmenn:

1—0. Annars var spælið so javnt, at tað ikki kann sigast, hvør parturin leikaði betur. (15. juli spældu hesir mennir javnt suðuri á Tvoroyri: 1—1).

Hondþoltsleikirnir.

Ólavssøkuafnan kl. 6 byrjaði hondþoltsleikurin millum gentur úr Klakksvík og úr Havn. Hesin leikur, ið er so nýggjur her á landi, var hugtakandi á at líta. Klakksvíksgentur vunu 4 mál móti 3.

Aftaná hendan leik leikaðu tveir partar av Havnardreingjum.

Veðrið var frálíka gott um Ólavssøkuna, so fólki fingur uttan iv burtur úr henni, tað ið fáast kundi. Og fólkið var nógv, ið komið var til Havnar at halda Ólavssøku — um tað kanska var eitt sindur minni enn í fjór.

Tíðindi.

Grind.

Miðvikudagin hoyrdust tey fyrstu grindaboðini í ár. Grindin varð funnin fyrri Dølunum, og tað eydnaðist at drepa hana á Miðvági. 134 hvalir vóruð merktir.

Burturluting.

Á burturluting Havnar fráhaldsfelags vunu hesir lutaseðlar:

	Nr.
Ferðaseðil við »Tjaldur» aftur og fram.....	1311
Málningur.....	1494
Cykla.....	1374
Toyrulla.....	972
Ovnur.....	1793
Seingjarteppi (bundið).....	811
Vestgjarsteppi (heklad).....	1763
Barnasong við klæðum.....	1781
Komoda.....	2085
Ein tunna av petroleum.....	1719
Sofapúta A.....	1713
Eitt tøn av káli.....	1723
Divan við teppi.....	518
Sjógærstólur A.....	810
— B.....	508
Sofapúta B.....	1721
2 sáttur av hoyggj.....	520
Sofapúta C.....	1331
Lamb.....	1364
Silvurvási.....	1841
Petroleumsovnur.....	705
1 sekkur av hveitimjoli A.....	2536
— B.....	2537
Gummistívar.....	1903

Nýggj bløð.

Í hesum døgum eru útkomin ikki minni enn tvey nýggj bløð í Havnini. Hitt fyrri, ið er komið tvær reisir, er ætlað at koma út 14. hvønn dag. Tað eitur »Arbeidið» og verður givið út av »eini nevnd» (?). Enn hevur tað ikki sýnt nakran lít, og vit mugu tí spyrja, hvat tað man ætla sær. Er hetta eitt javnaðarmannablað? Ella er tað kommunistiskt? Ella er tað kanska púrt einki? Hann spyr, ið einki veit. — Harri Ingvar Jacobsen stendur sum blaðstýrari. »Dagblaðið» eitur hitt, og sum tað væl eisini liggur í navninum, er tað ætlað at koma hvønn gerandisdag. »Reklama» — tað er væl lýsingarstovan — stendur fyri útgávu, og harri H. M.

Jacobsen er blaðstýrari. Hetta skal vera eitt tíðindablað og ikki politiskt — sigst; men tað tykist ikki at roynast so.

Fiskiskapurin.

»Maagen» hevur sent amtinum telegram úr Føroyinga-havnini. Telegrammið sigur soleiðis frá fiskiskapinum:

Polarfarið.....	32.000
W. G. Marshall.....	13.000
Gracie.....	21.000
Beinissvør.....	35.000
Sanna.....	45.000
Sjuna.....	15.000
Guiding star.....	14.000
Lilie.....	27.000
Knørrur.....	20.000

„Drelnes.“

Úr Grønlandi frættist, at »Drelnes» hevur siglt á eina fles uttanfyri Føroyingahavnina og er sokkin. Mannskíð var tí betur var eingin; men harfyri er tað jú tungt fyri ognarleysar menn at missa storstapartin av ársinntøkuni.

Útferð.

Blaðið »I. G. T. O.» hevur boðað til fundar heima á Sandi 12. í h. m. Úr Havnini flytur »Sleipner» fólki til Sandoyar, úr Suðuroy »Smirle», úr Vestmanna »Ólavur». Úr Vágum er eisini ætlað at fáa bát til Sandoyar. Klakksvíksskingar koma helst til Havnar og fara so suður við »Sleipner».

Útiróður.

Porkerningar hava fiskað heilt væl hesar seinastu vikurnar; einar 15—20 kr. í part dagliga.

Skeivt, skeivt!

Í F. S. D. 17. juli hevur Jóannes Patursson blaðgrein, ið skal vísa á: 1) hvussu og havi misskilt hann, og 2) hvussu syrgjuligur tann søguligi óvitskapur er í okkara skúlum, hvat eg sjálvur gevi besta dømi um.

Eg skal í stuttum nema við eitthvørt at tí týðningarmista, hann ber fram.

Grein hansara er í 7 portum.

Til 1: Hevði Jóannes Patursson ikki viljað givið eitt lítið nokk sagt til lærararnar, kundi hann líka væl sagt: »Hvat skal ein bóndi bera av skatti, hann hevur ikki stórrí innløg í eitt ár, enn ein (illur) lögtingsmaður hevur í 2 a 2/3 mánað.

2: 1870-unum kom tað danska skúlalagið inn á okkum. Má eg spyrja: Hvat amað skúllag skuldu vit fáa? Áttu vit tá tilfar til føroyskan barkastokk, fiansheldur til fullbygndan skúla? Eg hugsi neyvan, og kundi tað tí ikki spyrjast um danskan ella føroyskan skúla, einaus um danskan skúla ella ongan. Men hvat av teimum báðum, ið mest hevur verið okkum at gagni, kunna menn træstast um. Eg havi altíð meint, at er tað ringt við teimum skúlum, vit

hava haft, høvdu vit ongar, »det havde ikke været maderet taa». Nú eiga vit bæði til bórð og bond, ergo eru vit hvorki spiltir ella andliga dripnir í hesum ófálkaligu skúlunum, vit hava haft.

3: Tað er rætt, at eg skrivaði hvassa grein til Oluf Skaalum; men tað var til hann sum mann, politikara. Sum lærara havi eg einaus umtalað Oluf Skaalum somiliga og væl. Hann var góður lærari.

4: Um háltannað ár bað hann pápan taka seg úrafur real-skúlanum; men so skjótt hansara sonur varð skúlaforur, læt hann hann aftur í sama skúla. Tað var illa gjørt. Og hesin sonurin sendi upaftur sín son í sama skúla. Tað var dekanis ikki.

5 og 6: So segði M. A. Winther sálugi: »Hatta er ólukkan ikki bulur at spæla billiard.» — Grundtvig er ólukkan ikki bulur í søguligum fróðskapi. Hann kennir føroyskan politikk minst har aftur í tíðina, tá ið »Hertugen red fra Kolding By og ind til Aabenraa.» Eg fór ikki at ganga í skúla, fyrr enn eg var tjúgu ára gamalur, so tað er vissinnu tað, at har afturi í tíðini er søgan kámut fyri mær, so eg geri beinast í at halda meg til verðaldardómni í Haag. Hann segði: »Føroyar hava høyrtil Noreg til 1814.» Hvussu, hann nevndi einki um, dómurin, hvar ið Noreg sjálvt hevði høyrtil, inn til 1814? Nei, alt tað sama.

Um kvøðingina vil eg siga, at í dansinum havi eg ikki tonkt yvir, hvar tær ymsku kempurnar hava búið. Tó so mikið er víst, at treystligari kvað eg um Olaf Danska, tá hann bardist móti Brúari, sultáninum av Babylonien, enn eg kvað um Norðmennin, tá teir bardust móti sær sjálvum í slagnum við Svold. Teir áttu at verið flongdir.

Nei tað, at yvirleirari Berg ikki skilti, at Føroyar kundi vera nakrans føði- ella fusturland, var ein skeivheit við honum sjálvum persónliga; tað hevði einki við nakra skúlskipan at gera. Tað hevði eisini alt javnað seg, um ein maður sum t. d. Grundtvig hevði sitíð á krakkinum hjá Berg. Eg havi einki ílt inni hvorki við bøndur ella norskar skúlar; men søgu kann ein læra, um hann ikki fer har eystur, tað kunna teir vísa við jarnburði úti á háskúlanum, um tað nýtist. Og var tað ikki einaferð niðri í sjálvum Danmark ein háskúli, sum tein kallaðu sjálvstýrisfabrikkin?

Ella hvat segði hann sjálvur S. R.: De maa gerne for mig lere hvad de vil af andre Fag, naar de bare vil lere Dansk.

Og til allar síðst: Vóru tað ikki Føroyingar sjálvir ið begyntu hitt spruttu ið endaði við § 7 í skúlalógini?

Hans Kamban.

Suderøkullene

som
Steamkul.

Jeg træffer Maskinmester Hans Lindenskov, der er 2. Mester paa Hvalbaaden »Sumbø», og benytter Lejligheden til et Interview angaaende de færøske Kul som

Steamkul. »Sumbø» havde bunket en Del færøske Kul, ca. 15 Tons, til Forsøg.

Er de færøske Kul egnede til Steamkul?

Ja, det er i hvert Fald min Mening, at de færøske Kul ved fornøftig og hensigtsmæssig Fyring af øvede Fyrbødere er godt egnede som Steamkul. De er i det mindste lige saa gode som mange af de engelske Kul, vi bruger, selv om de ikke er paa Højde med de aller bedste.

Vil De ikke være saa venlig at give os en kort Fremstilling af Deres Forsøg med Kullene.

Saa gerne.

Vi fik 15 Tons om Bord. Til at begynde med gik vi kun med 1/2—3/4 Fart. Under Eftersøgningen af Hvaler gaar man nemlig aldrig med fuld Fart paa. Inden ret længe fik vi Øje paa en Hval, kom i dens Nærhed — skød og blev fast i den, en stor Blaa-hval.

Hen paa Eftermiddagen, omkring 4 Tiden, begyndte vi at slæbe Hvalen, hvortil der kræves fuld Kraft paa Maskinen, svarende til ca. 10 Mils Fart uden Hval. Det viste sig til at begynde med, at man havde Vanskelighed med at holde Dampen oppe. Uvante til Brug af de færøske Kul havde Fyrbødere ikke det rigtige Tag paa Fyringen. Jeg besluttede mig derfor selv at prøve mig frem. Det var jo af stor Betydning at faa konstateret Kullenes virkelige Egnethed. Det viste sig at Fyrene ikke var rensede, hvorfor det første jeg gjorde var at faa oparbejdet Dampen saa meget, at jeg kunde tage det ene Fyr til Rensning, samtidig som jeg benyttede det andet Fyr til at holde Dampen oppe med. Dette lykkedes i den Grad godt, at Dampen under Rensningen ikke faldt mere end 5 Pd. Det er ikke uden Interesse i denne Forbindelse at bemærke, at det ikke sker saa sjældent, at Dampen ved Brug af daarligt engelske Kul under Rensningen kan falde indtil 40 Pd.

Da jeg havde rensat det ene Fyr og faaet Ild paa det igen, tog jeg fat paa at rense det andet, og da begge Fyr var rensede og brændte med fuld Ild paa, viste det sig, at vi i Løbet af 3 Kvarter satte Dampen op fra 135 til 185 Pd., hvilket er 5 Pd. under Topstigning. Ved Topstigning blæser Sikkerhedsventilerne. Bedre kunde man vel ikke vente, og jeg synes, at man ikke har nogen Grund til at stille sig skeptisk med Hensyn til de færøske Kuls Anvendelighed som Steamkul.

Jeg takker Hr. Lindenskov for Interviewet som er af største Interesse, idet det vil betyde en Del for en mulig Kul-drift paa Suderø, om vore hjemlige Dampskibe kan gøre Brug af Kullene.

